

КОБЗАРСТВО ЯК УНІКАЛЬНЕ ЯВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Москвічова М. Ю.

Науковий керівник – доц., к. мист. Сідлецька Т. І.

Кобзарство – унікальне явище української культури. Його носії – кобзарі, впродовж століть зберігали духовний генофонд народу, будили в ньому національну свідомість, передавали тисячолітню мудрість, розкривали правду життя, закликали до активності, згуртованості, боротьби зі злом.

Термін «кобзарське мистецтво», який започаткував Гнат Хоткевич, сьогодні досить неоднозначно сприймається серед митців, причетних до різних спрямувань у бандурному виконавстві. Тлумачення слова «кобзарське» однозначно адресовано до традиції – конструкції інструмента, способу та прийомів гри, репертуару та ін. Тому під терміном «кобзарство» розуміємо митців, які грають на кобзах, бандурах, торбанах і, як правило, співають під їх супровід. Якщо виділяємо окремо кобзарів, то вживаємо термін «традиційне кобзарство», коли ж говоримо про сучасне естрадно-концертне бандурне мистецтво, то термін – бандурництво чи сучасні бандуристи. Слово «мистецтво» говорить про наповнення кобзарської традиції мистецькою естетикою, тобто, культурою гри та співу, більш мистецькими художніми формами творів (аранжування, обробки, композиції, мелодекламації, авторські епічні твори тощо).

Кобзарство зародилося у козацькому середовищі. Січовики володіли вправно не лише шаблею, пістолем, а й унікальними музичними інструментами – кобзою, бандурою, лірою.

Першими кобзарями, імена яких дійшли до нашого часу, були Остап Вересай, Гнат Гончаренко, Михайло Кравченко.

Серед відомих сучасних кобзарів варто відзначити Василя й Миколу Литвинів, Василя Нечепу, Михайла Ковалю, Степана Щербака, Тараса Компаніченка, Володимира Єсипка та інших. Міжнародне визнання отримала концертна діяльність Володимира Єсипка – він багато гастролює не лише по Україні, а й за кордоном, блискуче володіє інструментом. Яскрава образність, тонкий ліризм і гумор властиві його індивідуальній манері виконання. А ще він досвідчений педагог, видавець, редактор, упорядник збірок кобзарських творів, громадський діяч.

Таким чином, кобзарство як унікальне явище української культури розвивається і сьогодні. Попри складну його історію воно стало невід'ємною частиною життя українського народу, а кобза та бандура назавжди залишаються символом України.